

Република Србија
Привредни апелациони суд
2 Пж 2035/16
27.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД у већу састављеном од судије Горана Савића, председника већа, судије Снежане Новчић и судије Вере Тешић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „FINEA HOLDING“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Дејан Вуковић, адвокат из Београда, против туженог Стечајна маса „КОНЦЕРН ФАРМАКОМ М. Б.“ Шабац, Ливница Пожега АД из Пожеге, чији је пуномоћник Михаило Тодосијевић, адвокат из Ужица, ради утврђења потраживања, вредност предмета спора 368.141.312,06 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Привредног суда у Ужицу 1 П 143/2015 од 03.02.2016. године, у седници већа одржаној дана 27.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Привредног суда у Ужицу 1 П 143/2015 од 03.02.2016. године у ставу I изреке.

II ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу II изреке пресуде Привредног суда у Ужицу 1 П бр. 143/2015 од 03.02.2016. године и РЕШАВА:

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова првостепеног поступка плати износ од 1.150.098,48 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, као и законску затезну камату на трошкове поступка почев од протекла паричног рока за добровољно испуњење па до исплате.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу плати трошкове жалбеног поступка у износу од 146.942,54 динара.

IV ОДБИЈА СЕ захтев туженог да му тужилац накнади трошкове жалбеног поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Ужицу 1 П 143/2015 од 03.02.2016. године, ставом I изреке утврђено је потраживање тужиоца "Финеа холдинг" д.о.о. Београд према туженом Стечајна маса "Концерн Фармаком МБ" Шабац Ливница Пожега, а.д. Пожега у износу од 344.583.321,56 динара. Ставом II изреке обавезан је тужени

да на име трошкова парничног поступка плати тужиоцу износ од 701.706,00 динара.

Наведену пресуду тужени побија благовременом жалбом, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, па у смислу жалбених разлога предлаже да Привредни апелациони суд укине првостепену пресуду и предмет врати на поновни поступак првостепеном суду или да исту преиначи и одбије тужбени захтев у целости, а тужиоца обавезе да туженом плати трошкове првостепеног и другостепеног поступка.

Наведену пресуду тужилац побија у ставу II изреке у погледу трошкова поступка благовременом жалбом, па у смислу жалбених навода предлаже да другостепени суд преиначи ожалбену пресуду у делу става II изреке у складу са трошковником тужиоца са рочишта од 03.02.2016. године или да укине ожалбену пресуду у делу става II изреке, те да предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Испитујући основаност жалбених навода у границама одређеним чланом 386. Закона о парничном поступку, другостепени суд налази да је жалба тужиоца основана, као и да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2, тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Насупрот жалбеним наводима, првостепена пресуда није захваћена битним повредама поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер су у образложењу дати разлози о битним чињеницама и нису у супротности садржини исправа у списима и изведеним доказима.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужени и Привредна друштва „Концерн фармаком МБ“ Шабац, Фабрика акумулатора „Сомбор“, „Рудници и Топионица Зајача“ АД Лозница, „Индустријски комбинат Гуча“ АД Гуча, „Концерн фармаком Шабац МБ“, ПИК „7. јули“ АД, „Ливница Пожега“ АД Пожега, „Млекара Шабац“ АД и „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац, су као јемци платци закључили дана 14.02.2013. године са Привредним друштвом „Фокус фактор плус“ ДОО Београд – Земун као повериоцем Уговор о солидарном јемству којим су се као солидарни јемци обавезали према „Фокус фактор плус“ ДОО Београд Земун, да ће по доспећу и на позив исплатити било који и сваки дуг било ког дужника или регресног дужника, настао из било ког и сваког уговора који „Фокус фактор плус“ закључи са било којим од привредних друштава, који су у овом уговору означени као јемци платци. Уговорено је да „Фокус фактор плус“ може захтевати испуњење обавеза било од главног дужника, било од регресног дужника, било од одређеног јемца-платца или од свих у исто време. "Фокус фактор плус" д.о.о. Београд је закључио: Уговор о факторингу бр. 1402/13-2 са "Концерн фармаком МБ" д.о.о. Шабац, бр. 1402/13-3 са „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац, бр. 1402/13-4, са "Концерн фармаком МБ" д.о.о. Шабац, бр. 1402/13 – 5 са „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац „Рудници Топионица“ АД Зајача Лозница, бр. 1402/13-6 са „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац – АД „Млекара“ Шабац, бр. 1402/13-7 са „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац - АД „Млекара“ Шабац број 1402/13-8 са „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац – АД Млекара

Шабац. „Фокус фактор плус“ ДОО Београд, је сходно закљученим уговорима о факторингу платио „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац 70% обавезе коју је привредно друштво „Басеми“ ДОО Шабац имало према том повериоцу, 85% од вредности обавезе коју је имало Привредно друштво „Магма пром“ ДОО Шабац и 70% обавезе коју је имало Привредно друштво „Сигма“ ДОО Шабац. „Фокус фактор плус“ је платио Привредном друштву „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац – Рудници Топионица, АД Зајача, 50% вредности потраживања које је то друштво имало према привредном друштву „Басеми“ ДОО Шабац, платио је Привредном друштву „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац "Млекара" Шабац АД Шабац 85% потраживања које је исто имало према привредном друштву „Сигма“ ДОО Шабац, 85% од вредности које је исто имало према "Басеми" д.о.о. Шабац и 60% од вредности потраживања које је имао према "Магма Пром" д.о.о. Шабац.

Првостепени суд је даље утврдио да је уговором о преносу потраживања који је оверен пред Трећим основним судом у Београду Ов. бр. 8801/2015 од 11.03.2015. године и закључен између „Финеа холдинг“ ДОО Београд Земун као примаоца потраживања и „Фокус фактор плус“ ДОО Београд Земун, као уступиоца потраживања, предвиђено да „Фокус фактор плус“ преноси Привредном друштву „Финеа холдинг“ доо потраживања која има према солидарним дужницима по основу Уговора о јемству број 1402/13-9 од 14.02.2013. године, као и да је о закључењу овог уговора обавештен тужени дописом од 16.03.2015. године. Из налаза и мишљења судског вештака утврђено је да укупно потраживање тужиоца на основу наведених уговора износи 344.583.312,56 динара на дан 24.10.2014. године, као дана пре дана отварања стечајног поступка над туженим. Даље је утврђено да је тужилац поднео пријаву потраживања у поступцима стечаја над „Концерн фармаком МБ“ Шабац – „Рудници и Топионица“ АД у стечају Зајача Лозница, над „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац, над „Концерн фармаком МБ“ Шабац Фабрика акумулатора АД Сомбор као и над туженим. Даље је утврђено да из редовног годишњег финансијског извештаја туженог за 2012. годину, који је регистрован код Агенције за привредне регистре, укупна актива туженог, на дан 31.12.2012. године износи 917.436.000,00 динара. Из извода о регистрацији привредног субјекта „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац Ливница Пожега, код АПР-а од 02.10.2012. и 27.06.2013. године утврђено је да су у спорном периоду заступници друштва били АА, лице овлашћено за заступање са неограниченим овлашћењима у унутрашњем и спољнотрговинском промету, ББ, ..., са неограниченим овлашћењима у унутрашњем и спољнотрговинском промету и ВВ заступник, такође са неограниченим овлашћењима у унутрашњем и спољнотрговинском промету. Из Статута привредног друштва Концерн Фармаком М.Б. Шабац - Ливница Пожега од 21.05.2012. године утврђено је да члан 32. тачка 6. предвиђа да Скупштина одлучује о стицању и располагању имовином велике вредности, а чланом 71 став 2 тачка 3 предвиђено је да је за обављање односно предузимање послова од стране извршног директора потребна је сагласност надзорног одбора код узимања кредита, узимања и давања зајмова, успостављања обезбеђења на имовини друштва као и код давања јемства и гаранција за обавезе трећих лица.

Првостепени суд је увидом у стечајни спис тог суда Ст 22/2014 утврдио да је решењем од 24.10.2014. године отворен стечајни поступак над туженим, да је решењем од 06.02.2015. године обустављен поступак стечаја над стечајним дужником и настављен према стечајној маси услед продаје стечајног дужника као правног лица. Закључком о листи признатих и оспорених потраживања од 27.02.2015. године, тужиоцу је оспорено потраживање у износу од 693.493.125,69 динара.

Предмет тужбеног захтева представља утврђење потраживања тужиоца према туженом у износу од 344.583.321,56 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, по налажењу другостепеног суда, првостепени суд је донео правилан материјалноправни закључак да постоји потраживање тужиоца према туженом у утуженом износу.

Наиме, по налажењу другостепеног суда, тужилац је на основу Уговора о преносу потраживања од 11.03.2015. године, који је закључен између тужиоца, као примаоца потраживања и Фокус фактор плус ДОО као уступиоца потраживања, активно легитимисан у овом спору, а имајући у виду да су му наведеним уговором пренета потраживања која Фокус фактор плус ДОО има према солидарним дужницима по основу Уговора о јемству бр. 1402/13-9 од 14.02.2013. године. Ово на основу одредбе члана 117а Закона о стечају, којом је прописано да утврђено и оспорено потраживање у стечајном поступку могу бити предмет преноса, те да прималац потраживања има иста права као уступилац закључењем Уговора о преносу потраживања, који је потписан и оверен у складу са Законом. Током првостепеног поступка је неспорно утврђено да је „Фокус фактор плус“ ДОО по основу уговора о факторингу вршио плаћања привредним друштвима „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац, „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац – Млекара АД Шабац и „Концерн фармаком МБ“ ДОО Шабац – Рудници Топионица, АД Зајача Лозница, да се тужени као солидарни јемац-јемац платац обавезао да измири потраживања „Фокус фактор плус“ ДОО према овим привредним друштвима, те да на дан који претходни дану отварању поступка стечаја над туженим, укупан дуг према тужиоцу као примаоцу потраживања „Фокус фактор плус“ ДОО износи 344.583.321,56 динара, који износ тужени током првостепеног поступка није спорио.

Одредбом члана 2 став 1 тачка 1 Закона о факторингу прописано је да је факторинг финансијска услуга купопродаје постојећег недospelог или будућег краткорочног новчаног потраживања, насталог по основу Уговора о продаји робе или пружању услуга у земљи или иностранству.

Одредбом члана 16 Закона о факторингу прописано је да факторинг са регресом подразумева да уступилац одговара фактору за наплативост потраживања-на дан доспелости потраживања. Ставом II је прописано када је уговорен факторинг с регресом, фактор има право да захтева намирење од дужника, од уступиоца или од обојице у исто време, у границама одговорности дужника уступиоца ако није другачије уговорено.

Сагласно наведеним одредбама Закона о факторингу, првостепени суд је правилно закључио да је тужилац, као преузималац потраживања насталог из Уговора о факторингу овлашћен да, када уступљено потраживање не буде плаћено у року, од уступиоца тражи враћање плаћеног износа са припадајућом каматом и

уговореним накнадама, а ово имајући у виду и садржину самих уговора о факторингу у којима је уговорено да ће клијент вратити друштву износ прелазног финансирања, заједно са припадајућом каматом уколико дужник не исплати фактору потраживање које је фактор откупио од клијента.

Како у конкретном случају главни дужници из закључених уговора о факторингу „Концерн фармаком МБ“ Шабац, Фабрика акумулатора „Сомбор“, „Рудници Топионица Зајача“, „Индустријски комбинат Гуча“, „ПИК 7. јули“, „Ливница Пожега“ АД, „Млекара Шабац“ АД и „Концерн фармаком МБ“ нису извршили своју доспелу обавезу, правилно је првостепени суд закључио да постоји обавеза туженог као јемца платца из Уговора о јемству број 1402/13-9 од 14.02.2013. године да измири потраживање тужиоца сагласно одредби члана 1004. Закона о облигационим односима којом је прописано да ако се јемац обавезао као јемац платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу, јер поверилац може захтевати њено испуњење, било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство). Из наведеног произилази да нису основани жалбени наводи туженог да је првостепени суд требало да примени одредбу члана 87 Закона о стечају, с обзиром на то да се у конкретном случају не ради о потраживању тужиоца везаном за одложни услов, већ обавеза туженог наступа истовремено са обавезом главног дужника, те је у диспозицији тужиоца да ли ће испуњење обавезе да захтева од главних дужника или од туженог као јемца платца.

Неосновани су наводи жалбе којима тужени указује на примену одредбе члана 1011. Закона о облигационим односима, по којем је у ставу 1. прописано да се јемац ослобађа одговорности, ако поверилац на његов позив после доспелости потраживања не захтева испуњење од главног дужника у року од месец дана од тог позива. Ово стога што тужени током првостепеног поступка није доставио било какве доказе у прилог наводима да су се испунили услови за примену наведене одредбе, тј. да је позивао тужиоца да захтева испуњење, при чему је током првостепеног поступка утврђено да је тужилац поднео пријаву потраживању у стечајним поступцима који се воде над дужницима из спорних уговора о факторингу и уговора о солидарном јемству.

Ценећи наводе жалбе туженог, да су уговори закључени супротно Закону о привредним друштвима, као и одредбама члана 61 став 1 тачка 14 и члана 71 Статута туженог, у којим члановима су утврђене надлежности надзорног одбора, те да је законском заступнику туженог била неопходна сагласност надзорног одбора за закључење уговора о солидарном јемству, другостепени суд налази да они нису основани. Наиме, из доказа у списима предмета произилази да је Уговор о јемству закључен и потписан од стране законског заступника туженог који је у том тренутку имао неограничено овлашћење у заступању туженог у унутрашњем и спољнотрговинском промету, а имајући у виду податке из регистра привредних субјеката.

Одредбом члана 33. Закона о привредним друштвима, ставом 1 прописано је да је заступник дужан да поступа у складу са ограничењима својих овлашћења, која су утврђена актима друштва или одлукама надлежних органа друштва. Ставом 2 је прописано да се ограничење овлашћења заступника не могу истицати према трећим лицима, док је ставом 3 прописано да се изузетно од става 2 овог члана ограничење

овлашћења заступника, у виду обавезног супотписа могу истицати према трећим лицима, ако су регистрована у складу са Законом о регистрацији.

Сходно наведеном, правилно првостепени суд закључује да то што законски заступник туженог са неограниченим овлашћењима у обављању послова, код давања јемства није прибавио сагласност надзорног одбора, не чини Уговор о солидарном јемству апсолутно ништавим. Без обзира на то што одредба члана 71 Статута туженог прописује да је извршни директор друштва обавезан да прибави сагласност надзорног одбора за доношење одлуке која се између осталог односи и на давање јемстава, то не може бити од утицаја на пуноважност наведеног уговора о солидарном јемству, имајући у виду да је правни претходник тужиоца, као треће лице био савестан. Ово имајући у виду да ограничења у заступању нису била евидентирана код Агенције за привредне регистре, те се евентуално ограничење овлашћења заступника у виду обавезне сагласности надзорног одбора не може истицати према тужиоцу, већ евентуално може бити од утицаја на одговорност законског заступника због повреде дужности поступања у складу са ограничењима својих овлашћења, у смислу одредбе члана 584 Закона о привредним друштвима.

Из наведених разлога Привредни апелациони суд налази да је првостепени суд правилно утврдио потраживање тужиоца као преузимаоца потраживања према туженом из Уговора о јемству бр. 1402/13-9 од 14.02.2013. године у износу од 344.583.321,56 динара, па је на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу I изреке.

Одлучујући о наводима жалбе тужиоца, испитујући правилност побијаног решења о трошковима садржаном у ставу II изреке првостепене пресуде, на основу одредбе члана 386 став 1 Закона о парничном поступку, у вези са одредбом члана 402 Закона о парничном поступку Привредни апелациони суд налази да је жалба на одлуку о трошковима првостепеног поступка основана, те да је одлуку ваљало преиначити.

Наиме, првостепени суд је досудио тужиоцу трошкове у износу од 701.706,00 динара, при чему је погрешно приликом одмеравања висине трошкова тужиоца извршио пребој трошкова тужиоца и туженог, полазећи од трошкова туженог на име састава противтужбе, приступа рочиштима и таксе за противтужбу, при чему из списка предмета произилази да тужени током првостепеног поступка није подносио противтужбу, те да не постоје његови трошкови на име наведених процесних радњи.

Из наведених разлога, Привредни апелациони суд је на основу одредбе члана 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку досудио тужиоцу трошкове у укупном износу од 1.150.098,48 динара и то на име састава тужбе у износу од 58.654,27 динара, на име приступа на 4 одржана рочишта у укупном износу од 240.617,08 динара, на име приступа на једно неодржано рочиште, у износу од 30.827,13 динара, на име трошкова вештачења у износу од 40.000,00 динара, на име таксе на тужбу у износу од 390.000,00 динара и на име таксе на пресуду у износу од 390.000,00 динара. Другостепени суд је приликом досуђења трошкова имао у виду да је пуномоћник тужиоца обвезник пореза на додату вредност, али како је према чл. 42 ст 1 и 2 Закона о порезу на додату вредност обвезник дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга, то је адвокат имао обавезу да за промет адвокатских услуга изда рачун туженом као правном лицу. Како у конкретном случају није

приложен рачун о извршеним адвокатским услугама , то тужилац нема право на накнаду трошкова у висини обрачунатог пореза на додату вредност на извршен обрачун награде и трошкова адвоката. По налажењу другостепеног суда тужилац нема право на трошкове састава обавештења од 08.04.2015. године и 24.11.2015. године имајући у виду да се не ради о трошковима потребним ради вођења поступка у смислу одредбе члана 154 Закона о парничном поступку. Такође, тужилац није доказао трошкове пута, које је определио у износу од 15.998,67 динара за сваки приступ на рочиште, с обзиром на то да није доставио било какве доказе о куповини горива као и цени бензина у смислу обрачуна овог износа, у складу са чланом 6 став 2 тачка 3 Адвокатске тарифе. Тужилац има право на законску затезну камату сагласно члану 277 Закона о облигационим односима на износ трошкова поступка, почев од протеча парниционог рока за добровољно испуњење па до исплате.

Из наведених разлога, Привредни апелациони суд је, на основу одредбе члана 401 став 1 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу II изреке.

Суд је одлучио као у ставу III изреке и досудио тужиоцу трошкове жалбеног поступка у износу од 146.942,54 динара, и то на име састава жалбе износ од 117.308,54 динара и на име таксе на жалбу износ од 29.634,00 динара , на основу одредбе члана 153 став 1 и члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, имајући у виду успех тужиоца у жалбеном поступку.

Суд је одлучио као у ставу IV изреке и одбио захтев туженог да му тужилац накнади трошкове жалбеног поступка, на основу члана 153 став 1 и члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, имајући у виду да тужени није успео у жалбеном поступку.

СН/КМ/БС

Председник већа – судија
Горан Савић, с.р.

За тачност отправка